Is het ontwikkelen van digitale prentenboeken de moeite waard?

Mijn kleindochter van twee is dol op mijn telefoon. De digitale prentenboeken van SAYL kent ze ook. Vooral ‘Duizendpoot’ is favoriet. Maar ik houd haar er zo veel mogelijk van af.

Een papieren boek lezen is namelijk veel leuker. Bij een digitaal boek doet het apparaat mee. Er is een derde partij. Ze doet even mee met het verhaal, maar al snel moet ze ‘schrijven’: overal op tikken. En dan verschijnen er natuurlijk verrassende dingen op het scherm.

Ik begrijp het wel. Toch is het jammer. Want op SAYLbook.com staan 15 gratis digitale prentenboeken. Het zijn stuk voor stuk verhalen die bij jonge kinderen in de smaak vallen. Bovendien zijn ze interactief en bevatten ze multimedia. Met logdata onderzochten we of kinderen de digitale bibliotheek ook echt gingen gebruiken.

Het antwoord was ontnuchterend. De meeste bezoeken van meertalige peuters en kleuters in Dordrecht en de Schilderswijk in Den Haag waren eenmalig. De bibliotheek lijkt dus geen nieuwe voorleesroutine te hebben opgeleverd.

Waarom zou dat ook gebeuren?

Een vertrouwd patroon verander je niet zomaar. Als je een fijne voorleesroutine hebt met je kind, waarom zou je dan ineens overstappen van het ouderwetse papieren boek naar een scherm?

Gratis papieren boeken lijken voorleesroutines juist wel te kunnen versterken. Dat blijkt bijvoorbeeld uit onderzoek naar gratisboekenprogramma’s, waaronder Dolly Partons *Imagination Library*.

Dus misschien is het probleem niet dat digitale boeken niet goed genoeg zijn. Misschien bieden ze gewoon niet genoeg reden om een vertrouwde gewoonte te veranderen.

Zomaar digitale boeken invoeren in de kinderopvang vind ik daarom geen goed idee. Zoals ook in het rapport *Inzet van digitale prentenboeken in kindcentra* te lezen valt, kan zo’n aanpak behoorlijk wat weerstand oproepen.

Maar toen kwamen de logdata uit Malta.

Charles Mifsud verzamelde gegevens van 1.500 gezinnen met een vier- of vijfjarig kind die gratis toegang hadden tot de digitale bibliotheek. Ook daar waren de meeste bezoeken eenmalig. Precies zoals in Nederland.

Maar er was een opvallende uitzondering.

Een kleine groep van 29 intensieve gebruikers las dezelfde titels zowel in het Maltees als in het Engels. Op Malta zijn beide talen belangrijk op school en in het dagelijks leven.

Dat is interessant. Want een digitaal boek heeft hier iets wat een gewoon papieren boek niet gemakkelijk kan bieden: hetzelfde verhaal in twee talen.

Een kind kan eerst het verhaal in het Maltees horen en daarna in het Engels. Of andersom. Wat het in de ene taal al begrijpt, kan helpen om het verhaal in de andere taal te begrijpen.

Voor deze gezinnen is een digitale bibliotheek dus geen vervanging van het papieren boek. Ze biedt iets extra's.

En misschien geldt dat ook voor andere kinderen. Voor kinderen die zich dankzij multimedia gemakkelijker op een verhaal kunnen concentreren, bijvoorbeeld. Of voor kinderen die een verhaal dat klassikaal is voorgelezen graag nog eens in hun eigen tempo afluisteren.

Wie er precies van kunnen profiteren, weten we nog niet. Maar misschien moeten we daarom ook ophouden met de vraag of digitale prentenboeken beter of slechter zijn dan papieren boeken.

De interessantere vraag is:

Voor wie bieden digitale prentenboeken iets wat een papieren boek niet kan?